

Рівненський державний гуманітарний університет
Rivne State University of Humanities

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ дошкільної та спеціальної освіти:

Матеріали II Міжнародних педагогічних читань
пам'яті професора Т. І. Поніманської

ACTUAL PROBLEMS of preschool and special education:

Newsletter of the Second International pedagogical readings
devoted to Professor Ponimanska T.I.

Рівне 2019 · Rivne 2019

Рівненський державний гуманітарний університет
Rivne State University of Humanities
Кафедра педагогіки і психології (дошкільної та корекційної)
імені проф. Т.І. Поніманської
Department of the pedagogics and psychology (preschool and correctional)
named after prof. T.I. Ponimanska

Актуальні проблеми дошкільної та спеціальної освіти:

Матеріали II Міжнародних педагогічних читань пам'яті професора
Т. І. Поніманської

Actual problems of preschool and special education:

Newsletter of the Second International pedagogical readings devoted to
Professor Ponimanska T.I.

Рівне
Rivne
Видавець О. Зень
2019

ЗМІСТ

<i>Абрамович О. В.</i> ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ ТОЛЕРАНТНИХ ВІДНОСИН У ДОШКІЛЬНИКІВ В ІНКЛЮЗИВНИХ ГРУПАХ ЗДО.....	9
<i>Александрова С. В.</i> ТВОРЧА ГРА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ У ДОШКІЛЬНИКІВ ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	10
<i>Алімова Я. В.</i> СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ».....	11
<i>Андрощук А. А.</i> ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ УЯВЛЕНЬ ПРО ЧИСЛО ЗАСОБАМИ НАРОДНОЇ МАТЕМАТИКИ.....	12
<i>Бачинська Л. П.</i> ФОРМУВАННЯ У СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ УЯВЛЕНЬ ПРО ГЕОМЕТРИЧНІ ФІГУРИ ЗА ДОПОМОГОЮ КОМП'ЮТЕРА.....	14
<i>Бичук С. Б.</i> ОВОЛОДІННЯ ІНТЕРАКТИВНИМИ ФОРМАМИ РОБОТИ З БАТЬКАМИ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	15
<i>Білик Я. В.</i> ФОРМУВАННЯ ДІАЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ІГРАХ ЗА СЮЖЕТАМИ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ.....	17
<i>Блищик А. В.</i> ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ У ІНКЛЮЗИВНИХ ГРУПАХ.....	18
<i>Богданович Л. Б.</i> ОСОБЕННОСТИ ПОНИМАНИЯ ЦЕННОСТНОГО ОТНОШЕНИЯ К ПРИРОДЕ СТУДЕНТАМИ ФАКУЛЬТЕТА ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ.....	19
<i>Божук М. Р.</i> КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНЦІЯ ЯК СКЛАДОВА МОВЛЕННЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	21
<i>Булавіна Т. О.</i> ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ З ДЦП ЗАСОБАМИ ЛОГОПЕДИЧНОГО МАСАЖУ.....	22
<i>Бурчак К. І.</i> ФОРМУВАННЯ У СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ЕМОЦІЙНО-ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ДОВКІЛЛЯ ЗАСОБАМИ ДИДАКТИЧНОЇ ГРИ.....	23
<i>Войтович О. В.</i> ЕМОЦІЙНИЙ ЧИННИК ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ У СВІТЛІ ПРОБЛЕМ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.....	24
<i>Воробійова В.</i> ЗМІСТ ЛОГОПЕДИЧНОЇ РОБОТИ З РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ СФЕРИ У ДІТЕЙ З ФФНМ.....	26
<i>Врочинська Л. І.</i> ГУМАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЯК ОСНОВА ВИХОВАННЯ ГУМАННОЇ ПОВЕДІНКИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	27
<i>Габрук К. М.</i> ГОСПОДАРСЬКО-ПОБУТОВА ПРАЦЯ У СЕНСОРНОМУ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	29
<i>Гаврилюк О. О.</i> НАСТУПНІСТЬ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ФОРМУВАННІ КРЕАТИВНОСТІ ДІТЕЙ ЗАСОБАМИ ПРИРОДИ.....	30
<i>Гаврилюк С. В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ЛОГОПЕДИЧНОЇ РОБОТИ ПРИ ЕФЕРЕНТНІЙ МОТОРНІЙ АФАЗІЇ.....	31
<i>Гаврильчик В.</i> ФОРМУВАННЯ ГУМАНІСТИЧНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ СПІЛКУВАННЯ ДІТЕЙ У РІЗНОВІКОВІЙ ГРУПІ.....	33
<i>Гаєвська А. В.</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ТПМ.....	34
<i>Герасимів В. В.</i> ТВОРЧА ГРА ЯК ЗАСІБ ВИХОВАННЯ МОРАЛЬНИХ ЯКОСТЕЙ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	35
<i>Гілянчук В. В.</i> ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	36
<i>Гладковська М. В.</i> ВИХОВАННЯ БЕЗПЕЧНОЇ ПОВЕДІНКИ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЯК ЗАВДАННЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	38

<i>Гнатюк О.</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ УМІНЬ У ДОШКІЛЬНИКІВ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ.....	39
<i>Гончук В.В.</i> ПРИКЛАДНИЙ АНАЛІЗ ПОВЕДІНКИ (АВА) ЯК МЕТОД КОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ ІЗ РАС.....	41
<i>Горопаха Н. М.</i> ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ТА ЛОГОПЕДІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ДО РОБОТИ З ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ.....	42
<i>Гречун І. П.</i> ХУДОЖНЬО-МОВЛЕННЄВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ СЛОВЕСНОЇ ТВОРЧОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	44
<i>Грицай К.</i> ЗБАГАЧЕННЯ СЛОВНИКА МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ СЛОВОТВОРЕННЯ.....	45
<i>Давидюк І.</i> ФОРМУВАННЯ ОБРАЗНОГО МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ.....	46
<i>Давидюк Т.</i> ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ ІГОР-ГОЛОВОЛОМОК У РОЗУМОВОМУ ВИХОВАННІ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	48
<i>Данчук О.І.</i> РОЗВИТОК МОВЛЕННЯ ГІПЕРАКТИВНИХ ДІТЕЙ-ЛОГОПАТІВ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ГРУПИ.....	49
<i>Деркач В.</i> ВЗАЄМОДІЯ ВИХОВАТЕЛЯ І ЛОГОПЕДА У ФОРМУВАННІ МОВЛЕННЄВОЇ ГОТОВНОСТІ ДИТИНИ ДО ШКОЛИ.....	50
<i>Деркач В.</i> МОВЛЕННЄВА ГОТОВНІСТЬ ДИТИНИ ДО НАВЧАННЯ В ШКОЛІ.....	52
<i>Димарчук Л. В.</i> ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	53
<i>Дичківська І.М.</i> КОНДУКТИВНА ПЕДАГОГІКА ЯК ЕФЕКТИВНИЙ МЕТОД АБІТАЦІЇ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ.....	55
<i>Дмитрук І.</i> ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ ГОТОВНОСТІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВИ ДО НАВЧАННЯ В ШКОЛІ.....	57
<i>Дрогомирецька О.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ МОВЛЕННЄВОГО РОЗВИТКУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ІЗ ПОРУШЕННЯМ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ.....	58
<i>Драгун Я.С.</i> КОРЕКЦІЙНО-ВІДНОВЛЮВАЛЬНА РОБОТА З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ СЕНСОРНОЮ АЛАЛІЄЮ.....	59
<i>Дутчак Т.І.</i> ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	61
<i>Загородня Л. П.</i> НАСТУПНІСТЬ У ПІДГОТОВЦІ БАКАЛАВРІВ І МАГІСТРІВ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	62
<i>Загоруйко Л. М.</i> РОЗВИТОК Я – ОБРАЗУ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	63
<i>Заєць Л. І.</i> ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЗАСВОЄННЯ ГУМАННИХ ЦІННОСТЕЙ ДОШКІЛЬНИКАМИ В УМОВАХ ЗДО.....	65
<i>Захарчук І.В.</i> КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНА СПАДЩИНА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОГО СМАКУ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	66
<i>Зданевич Л.В.</i> ВИКОРИСТАННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПАТРОНАТУ В РОБОТІ З ДЕЗАДАПТОВАНИМИ ДОШКІЛЬНИКАМИ.....	67
<i>Іванова І.</i> ФОРМУВАННЯ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ЗПР.....	70
<i>Іванчук К.О.</i> ФОРМУВАННЯ ГУМАННИХ ДИТЯЧО-БАТЬКІВСЬКИХ ВЗАЄМИН ЯК ЗАСОБУ ПОДОЛАННЯ ТРИВОЖНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	71
<i>Ігнатюк Т.В.</i> ЗАСТОСУВАННЯ ГРИ У НАВЧАННІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ НАВИЧОК ПИСЬМА.....	72
<i>Ілішова О.М.</i> ЦІННІСНО-СМИСЛОВІ ОРІЄНТАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	73
<i>Іслямова А. Б.</i> РОЗВИТОК СЛУХОВОЇ УВАГИ І ПАМ'ЯТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИТКОМ МОВЛЕННЯ.....	74

<i>Кардаш Є. В.</i> ПРОБЛЕМИ ДІАГНОСТИКИ ТА КОРЕКЦІЇ МОВЛЕННЯ ПРИ РІЗНИХ ФОРМАХ ДИЗАРТРІЇ У ДІТЕЙ.....	75
<i>Кардаш Н. О.</i> ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У ДІТЕЙ-ЛОГОПАТІВ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	77
<i>Кирилюк В.</i> СТЕРТА ФОРМА ДИЗАРТРІЇ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ ПРОЯВУ У ДІТЕЙ.....	78
<i>Кичурчак Н.В.</i> РОЛЬ ДОРΟΣЛИХ У ФОРМУВАННІ ОБРАЗУ «Я» ДОШКІЛЬНИКІВ.....	79
<i>Кісільчук В. Ю.</i> ЕТНОКУЛЬТУРНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	81
<i>Кіряк Т.І.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ В ПЕРІОД АДАПТАЦІЇ ДО ЗДО.....	82
<i>Климюк Ю. М.</i> КОРЕКЦІЯ МОВЛЕННЕВО-РУХОВИХ ПОРУШЕНЬ У ЗАЇКВАТИХ ДІТЕЙ В ПРОЦЕСІ ЛОГОРИТМІЧНИХ ЗАНЯТЬ.....	83
<i>Ключик В. В.</i> СПОРТИВНІ ІГРИ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	84
<i>Ковалик К. О.</i> КОРЕКЦІЯ ЗВУКОВИМОВИ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ДИСЛАЛІЄЮ.....	85
<i>Ковальчук І.В.</i> ЛОГОПЕДИЧНА РОБОТА З РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ШОСТОГО РОКУ ЖИТТЯ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИТКОМ МОВЛЕННЯ.....	86
<i>Ковальчук М. В.</i> ФОРМУВАННЯ У ДОШКІЛЬНИКІВ УЯВЛЕНЬ ПРО ЛЮДЕЙ ПЛАНЕТИ.....	88
<i>Ковтунович І.І.</i> ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВИХОВАННЯ У СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ІНТЕРЕСУ ДО ЗАНЯТЬ З ХУДОЖНЬОЇ ПРАЦІ.....	90
<i>Кожарко К.</i> ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ В ІГРОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	91
<i>Козік Т. І.</i> ФОРМУВАННЯ В ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ ОПИСОВОГО ТИПУ ЗАСОБАМИ СПОСТЕРЕЖЕННЯ.....	92
<i>Козлюк О. А.</i> ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК У ДОШКІЛЬНИКІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.....	93
<i>Колошва А. В.</i> ФОРМУВАННЯ ФОНЕМАТИЧНОГО СЛУХУ У ДІТЕЙ З ДИЗАРТРІЄЮ.....	95
<i>Коробенюк К.</i> СУЧАСНА ІГРАШКА ЯК ЗАСІБ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	95
<i>Косарева Г. М.</i> ДИФЕРЕНЦІЙНА ДІАГНОСТИКА ДІТЕЙ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРА.....	97
<i>Косарева О. І.</i> РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ У ДІТЕЙ З ТЯЖКИМИ ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ.....	99
<i>Костенко Н. В.</i> ВИКОРИСТАННЯ ОПІШНЯНСЬКОГО РОЗПИСУ У НАЦІОНАЛЬНОМУ ВИХОВАННІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	101
<i>Коханевич А. В.</i> ПІДХОДИ ДО ВІДНОВЛЕННЯ МОВЛЕННЯ ПРИ ДИНАМІЧНІЙ ФОРМІ АФАЗІЇ.....	102
<i>Кошлата М. А.</i> ФОРМУВАННЯ СТАТЕВО-РОЛЬОВОЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	103
<i>Кошмак Т. П.</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СЛОВНИКА У СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ З ТПМ.....	104
<i>Кравчук У.А.</i> ОСОБЛИВОСТІ УВАГИ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ.....	105

<i>Крот І.</i> ПАРТНЕРСТВО ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ І СІМ'Ї З ПИТАНЬ ВАЛЕОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	106
<i>Крючкова І. Ю.</i> МІСЦЕ І РОЛЬ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ В ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ К. Д. УШИНСЬКОГО.....	108
<i>Куцюк Ю. В.</i> ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	109
<i>Лисенко Є. М., Софіян Л. Г.</i> ГУМАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ЗДО.....	110
<i>Лисик К.В.</i> НАСТУПНІСТЬ У ВИХОВАННІ МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ ДОШКІЛЬНИКІВ І МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	112
<i>Лопачук Т.</i> ЗНАЧЕННЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА У ВИХОВАННІ В ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЛЮБОВІ ДО БАТЬКІВЩИНИ.....	113
<i>Лук'янчук О. П.</i> ВИКОРИСТАННЯ ЖАНРІВ МИСТЕЦТВА ЖИВОПІСУ В НАВЧАННІ МАЛЮВАННЮ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	115
<i>Люшин С.Ю.</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНО- ЦІННІСНОЇ СФЕРИ В ПЕРІОД ДОШКІЛЬНОГО ДИТИНСТВА.....	116
<i>Ляшик А.О.</i> РОЗВИТОК ЕМПАТІЇ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИТКОМ МОВЛЕННЯ ІІІ-ГО РІВНЯ.....	117
<i>Ляшук А. В.</i> ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВИХОВАННЯ ЧУЙНОСТІ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	119
<i>Маліновська Н.В.</i> ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ.....	120
<i>Мамчур Н.Ф.</i> ЗАСТОСУВАННЯ ПРОБЛЕМНИХ МЕТОДІВ У ОЗНАЙОМЛЕННІ ДОШКІЛЬНИКІВ З ПРАВИЛАМИ ПОВЕДІНКИ.....	122
<i>Марчук Г.В.</i> ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ДОСВІДУ ДОШКІЛЬНИКІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.....	123
<i>Машикіна Л. А.</i> ІННОВАЦІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	124
<i>Миколаюк М. М.</i> НАВЧАННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ СКЛАДАТИ РОЗПОВІДЬ-РОЗДУМ.....	125
<i>Миронець Н.М.</i> РОЛЬ БАТЬКІВ У ФОРМУВАННІ ПОЗИТИВНОЇ СТАТЕВО-РОЛЬОВОЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	126
<i>Мирончук О.</i> РОЗВИТОК ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ У ПРОЦЕСІ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	128
<i>Михалик А. В.</i> АУДІЮВАННЯ ЯК ВИД МОВЛЕННЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	130
<i>Михальська К. Г.</i> ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО РОБОТИ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ «НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА» В САРНЕНСЬКОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ КОЛЕДЖІ РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ.....	131
<i>Мурашко Л.О.</i> ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБАМИ КАЗКИ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	133
<i>Найда Р.Г.</i> ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ САМООЦІНКИ ДОШКІЛЬНИКА В УМОВАХ ПРЕДМЕТНО-РОЗВИВАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	134
<i>Нездюр А.В.</i> ВПЛИВ МОДЕЛЮВАННЯ НА РОЗВИТОК ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	136
<i>Носуленко У.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ АУТИЧНОГО СПЕКТРУ.....	137
<i>Огороднік О.А.</i> ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК У ДІТЕЙ З РОЗЛАДАМИ СПЕКТРУ АУТИЗМУ.....	139

<i>Огородник О. Ф.</i> ФОРМУВАННЯ ЕКСПРЕСИВНОГО МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ З АУТИЗМОМ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ЛОГОРИТМІКИ.....	140
<i>Осипчук М. В.</i> НАВЧАННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ СТВОРЮВАТИ ХУДОЖНІЙ ОБРАЗ В ОБРАЗОТВОРЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	141
<i>Отрода С.П.</i> ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВО-РУХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ З ДЦП.....	143
<i>Павлюк Т. О.</i> СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ “ДИСКАЛЬКУЛЯ” ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ ПРОЯВУ У ДІТЕЙ З ТЯЖКИМИ ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ.....	144
<i>Панасюк К.А.</i> ЕТАПИ НАВЧАННЯ ТВОРЧОГО РОЗПОВІДАННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ У ПРОЦЕСІ ТЕАТРАЛІЗОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	145
<i>Парфенюк І. Ю.</i> ФОРМУВАННЯ ОЦІННО-ЕТИЧНИХ СУДЖЕНЬ ДІТЕЙ ЗАСОБАМИ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	146
<i>Пасічник Ю. В.</i> ФОРМУВАННЯ ДІАЛОГІЧНИХ УМІНЬ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ІГРАХ ЗА СЮЖЕТАМИ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ.....	148
<i>Пахалюк Л. І.</i> РОЗУМІННЯ ТЕКСТУ ДІТЬМИ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ (НА МАТЕРІАЛІ ДИТЯЧОЇ КАЗКИ).....	149
<i>Петришина Н.</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	151
<i>Пилипець А.А.</i> ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	152
<i>Пилипчук М.</i> ГРА ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ РОЗУМОВИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	154
<i>Пірог І.</i> ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ВИХОВАННЯ У ДОШКІЛЬНИКІВ ІНТЕРЕСУ ДО ЗАНЯТЬ З ФІЗКУЛЬТУРИ ЗАСОБАМИ СЮЖЕТНИХ ОБРАЗІВ.....	154
<i>Подійом О. І.</i> ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО ЯК ЗАСІБ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	156
<i>Прозапас І. Р.</i> ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБАМИ ТЕАТРАЛІЗОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	156
<i>Рего Г.І.</i> АНАЛІЗ УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	158
<i>Романович Т.П.</i> STREAM-ОСВІТА ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ.....	159
<i>Рублевская Е. А.</i> ОЦЕНОЧНЫЕ СУЖДЕНИЯ КАК СРЕДСТВО ВОСПИТАНИЯ БЕРЕЖНОГО ОТНОШЕНИЯ К ПРИРОДНЫМ РЕСУРСАМ У ДЕТЕЙ СТАРШЕГО ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА.....	160
<i>Савостьянова В.</i> ФОРМУВАННЯ ІНТЕРЕСУ ДО СУЧАСНИХ ПРОФЕСІЙ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	162
<i>Семенюк М.М.</i> ФОРМУВАННЯ ДІАГНОСТИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ-ЛОГОПЕДІВ.....	163
<i>Сивенко Н.Ф.</i> ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕКОРАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗА МОТИВАМИ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ПРОМИСЛІВ.....	164
<i>Симончук В. В.</i> ГУМАНІСТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	166
<i>Собчук Д. В.</i> ХУДОЖНЄ СЛОВО ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРНО-ГІГІЄНИЧНИХ НАВИЧОК ДОШКІЛЬНИКІВ.....	167
<i>Сорока Н. В.</i> ПСИХОЛІНГВІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПОЯСНЮВАЛЬНОГО МОВЛЕННЯ.....	168
<i>Стачинська О.</i> КОМУНІКАТИВНО-МОВЛЕННЄВА ДІЯЛЬНІСТЬ – ОСНОВА ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОГО СПІЛКУВАННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	169

<i>Степанова О. І.</i> ФОРМУВАННЯ СЕМАНТИКИ СЛОВА ЯК ОСНОВА РОБОТИ З РОЗВИТКУ ЛЕКСИЧНОЇ СТОРОНИ МОВЛЕННЯ В ДІТЕЙ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ.....	171
<i>Сюрвасева К. С.</i> РОЗВИТОК ГУМАННИХ ПОЧУТТІВ ДІТЕЙ ЯК ОСНОВА МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ.....	172
<i>Теслюк Р.-М. І.</i> ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ САМООСВІТИ У МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЯК ФІЛОСОФСЬКА ТА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	174
<i>Улюкаєва І. Г.</i> ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ УМОВ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА І ВИМОГ РИНКУ ПРАЦІ.....	175
<i>Форсюк О.С.</i> ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПРОЦЕСІ ОЗНАЙОМЛЕННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ІЗ ВСЕСВІТОМ.....	177
<i>Хільчук В.В.</i> РОЗУМІННЯ ДІТЬМИ ГЕНДЕРНО-ВІДПОВІДНОЇ ПОВЕДІНКИ.....	178
<i>Ходоровська І. В.</i> ФОРМУВАННЯ ЛІЧИЛЬНИХ УМІНЬ ТА НАВИЧОК У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ВИКОРИСТАННЯМ МУЛЬТФІЛЬМІВ.....	180
<i>Хрящевська М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ГЕНДЕРНОГО ПІДХОДУ В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ.....	181
<i>Хрящевська Т.В.</i> РОЛЬ МИСТЕЦТВА У ФОРМУВАННІ В ДОШКІЛЬНИКІВ ЦІНІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ПРИРОДИ.....	182
<i>Цимбал-Слатвінська С.</i> ІНФОРМАЦІЙНО-КОМПЕТЕНТІСНИЙ КРИТЕРІЙ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ЛОГОПЕДІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	184
<i>Цимбалюк В. В.</i> ФОРМУВАННЯ ЦІННОСТЕЙ У ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБАМИ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	185
<i>Цинко К.Б.</i> ІГРОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ОБРАЗУ «Я» У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	187
<i>Чепурко Г. О.</i> ВИХОВАННЯ ГУМАННОЇ ПОВЕДІНКИ ЯК ПРІОРИТЕТНЕ ЗАВДАННЯ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	188
<i>Черняк Л.Л.</i> ВИКОРИСТАННЯ ДИДАКТИЧНОЇ КАРТИНИ ДЛЯ РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	190
<i>Чучак К.О.</i> РОЛЬ ІГОР У ПІДГОТОВЦІ ДІТЕЙ ДО ШКОЛИ.....	191
<i>Шадюк О.І.</i> ПРІОРИТЕТИ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	192
<i>Швець Н. М.</i> ДО ПРОБЛЕМИ ВИХОВАННЯ БЕРЕЖЛИВОСТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	193
<i>Шевцова І. П.</i> КОРЕКЦІЯ ПРОСОДИЧНОЇ СТОРОНИ МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ДИЗАРТРІСІЮ.....	195
<i>Шеремета Н.В.</i> НЕТРАДИЦІЙНІ ТЕХНІКИ ПОДОЛАННЯ ЗАЇКАННЯ.....	196
<i>Шилак Ю. І.</i> ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ В ІНКЛЮЗИВНИХ ГРУПАХ.....	198
<i>Шимко К. М.</i> УСНА НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ ЯК ЗАСІБ ЗБАГАЧЕННЯ СЛОВНИКА ДІТЕЙ.....	200
<i>Шушкевич К. Б., Киселевич Ю.П.</i> ОСОБЕННОСТИ ПРЕДСТАВЛЕНИЙ ДЕТЕЙ СТАРШЕГО ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА ОБ ИСПОЛЬЗОВАНИИ ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ.....	201
<i>Юсенко Н.</i> НАВЧАННЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ОРІЄНТУВАННЯ НА МІСЦЕВОСТІ.....	202
<i>Якубишина М.В.</i> ЗАВДАННЯ І ЗМІСТ ЕКОНОМІЧНОГО ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	203
<i>Ячменник Р.О.</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ В ДОШКІЛЬНОМУ ДИТИНСТВІ.....	204

діагностичної, реабілітаційної, абілітаційної і корекційної роботи та саморозвитку і професійного самовдосконалення.

Однак, не зважаючи на значний обсяг наукових розвідок, пов'язаних з удосконаленням підготовки майбутніх вчителів-логопедів у закладах вищої освіти, проблема формування їх діагностичної компетентності як окремого напрямку дослідження знаходиться в стадії становлення. Для вчителя-логопеда ця компетентність набуває важливого значення, адже в їхній професійній діяльності потрібно виявляти причини мовленнєвих порушень, давати ймовірний прогноз щодо специфіки навчання дітей із мовленнєвими порушеннями, визначати умови для організації планомірного корекційно-розвивального освітнього процесу.

Підготовка студентів-логопедів до діагностичної діяльності потребує визначення відповідних критеріїв, показників і рівнів сформованості їх діагностичної компетенції. Оскільки, результатом професійної підготовки майбутніх спеціальних педагогів до логопедичної діагностики дітей з мовленнєвими порушеннями, на наш погляд, виступає саме сформованість у них діагностичної компетенції.

Формування готовності майбутніх вчителів-логопедів до організації діагностичної діяльності передбачає відповідну організацію освітнього процесу, в якому студент повинен посідати центральне місце з точки зору його активної діяльності, оскільки організація навчання відображає взаємодію тих, хто навчається, і педагогів, їх співробітництво, організацію й управління освітнім процесом, орієнтовані на запланований результат (досягнення мети і завдань навчання). Тому орієнтованість освітнього процесу на формування у майбутніх педагогів діагностичної компетенції потребує, як вже зазначалося, відповідних змін в організації навчання.

Розвиток діагностичних умінь у майбутніх вчителів-логопедів – системний і тривалий педагогічний процес, що здійснюється шляхом поетапного оволодіння студентами професійно-педагогічними установками, мотивами, ставленнями, інтересами, знаннями, вміннями і досвідом діагностичної діяльності в процесі вивчення теоретичних і методичних дисциплін, елективних курсів, науково-дослідницької роботи, педагогічної практики в системі професійно-педагогічної підготовки в умовах закладу вищої освіти.

Саме на сучасному етапі розвитку спеціальної педагогіки, важливим є оновлення змісту навчальних предметів, діагностичних методик і технологій підготовки студентів до професійної діяльності, розробка і впровадження дієвої системи оцінки сформованості у майбутнього вчителя-логопеда діагностичної компетенції.

Отже, забезпечення якісної підготовки майбутніх вчителів-логопедів неможливе без організації освітнього процесу, орієнтованого на формування діагностичної компетентності, що передбачає знання теоретичних основ, методик виявлення мовленнєвих порушень; вміння аналізувати, прогнозувати свою діяльність та самостійно обирати засоби та способи дії в певних конкретних ситуаціях; здатність до саморозвитку та самореалізації опанування сучасних наукових досягнень та їх впровадження; позитивне ставлення до майбутньої професійної діяльності. Таким чином, діагностична компетентність виступає домінантою в професійній діяльності фахівця, зокрема вчителя-логопеда.

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕКОРАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗА МОТИВАМИ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ПРОМИСЛІВ.

Сивенко Н.Ф., здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

Янцур Л.А., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології
(дошкільної та корекційної) імені проф. Поніманської Т. І.

Рівненський державний гуманітарний університет

Декоративна діяльність є унікальним засобом, що сприяє вихованню моральних цінностей дошкільників, їх креативному, естетичному розвитку, соціалізації, оздоровлення,

володіє навчальним, розвивальним і виховним потенціалом, містить значні можливості для розвитку художньої творчості дитини, її особистісних якостей. Ознайомлення з українським декоративним мистецтвом, народними промислами поглиблює уявлення дітей про національні здобутки, викликає патріотичні почуття. Важливу роль декоративного мистецтва у розвитку дітей підкреслювали Є. Фльоріна, Н. Сакуліна, Н. Ветлугіна, О. Васильєва, О. Ковальська. Дослідження Є. Антоновича, З. Богатєвої, С. Герасимова, О. Доронової, Л. Сірченко, Л. Скиданової, О. Смірної, О. Трусової, Н. Халезової та інших вчених переконують, що ознайомлення з творами декоративно-ужиткового мистецтва пробуджує у молодого покоління яскраві образні уявлення про рідну країну, про її історію і розвиток культури, про національний колорит, сприяє естетичному вихованню дошкільнят. Це мистецтво відповідає віковим інтересам дітей, збагачує їх художнє сприймання, спонукає до естетичних переживань і творчої діяльності.

Декоративна діяльність у закладах дошкільної освіти представлена такими видами: декоративне малювання, декоративне ліплення, аплікація, оригамі, виготовлення сувенірів з природного і викидного матеріалів. Метою декоративної діяльності є створення краси у предметній формі. Мотиви можуть бути різні: навчитись робити красиве власноруч, пізнавати закони краси і гармонії, зробити красиву річ у дарунок, виготовити атрибут для гри, декорації, костюму. У системі видів декоративної діяльності дошкільнят провідне місце посідає декоративне малювання.

В чинних програмах навчання, виховання і розвитку дітей дошкільного віку наголошується на необхідності використання декоративного мистецтва у навчально-виховному процесі ЗДО, однак, завдання декоративної діяльності представлено в контексті навчання образотворчому мистецтву і окремо не виділено. Декоративна діяльність відзначається своєю специфікою і має свою мету, завдання, процес і результати. А тому педагоги відчувають труднощі, пов'язані з організацією декоративної діяльності від раннього і до старшого дошкільного віку у взаємоузгодженні з іншими видами зображувальної діяльності та потребують навчально-методичного забезпечення, в якому б системно й послідовно відображався зміст і структура занять, методи, ілюстративний матеріал, що обумовлює актуальність даної теми.

Дослідно-експериментальна робота проводилась нами на базі Демидівського закладу дошкільної освіти в Рівненській області. На констатувальному етапі нами було здійснено аналіз діяльності закладу та діагностику рівня розвитку уявлень про декоративно-прикладне мистецтво у дітей старшого дошкільного віку та рівня умінь і навичок з декоративної діяльності. У досліджуваному закладі значна увага приділяється вивченню українських народних промислів. Однак недостатньо представлені зразки творів декоративно-прикладного мистецтва, наочні посібники та матеріали для організації декоративної діяльності дошкільників за мотивами українських народних промислів. В групах немає мольбертів для занять образотворчою діяльністю, що ускладнює роботу і з декоративної діяльності. В куточках самостійної зображувальної діяльності є необхідний матеріал, який відповідає віку дітей і задовольняє їх потребу в декоративній діяльності. Аналіз планів роботи вихователів показав, що робота з декоративної діяльності за мотивами українських народних промислів проводиться епізодично, не завжди цілеспрямовано, без дотримання принципу поступового ускладнення програмового матеріалу, що знижує ефективність всієї роботи в ЗДО по ознайомленню з народним мистецтвом. Визначення рівня уявлення дітей старшого дошкільного віку про українські народні промисли та рівня технічних умінь та навичок з декоративної діяльності показало, що 50% дітей мають низький рівень, 30% - середній і лиш є 20% - високий. Отримані результати ви значили необхідність цілеспрямованої роботи з організації декоративної діяльності дітей старшого дошкільного віку за мотивами українських народних промислів.

Тому формувальний етап експерименту був спрямований на пізнання творів народного мистецтва в оточуючому дітей середовищі, розвитку у них естетичного сприймання і емоцій. Залучення до народного мистецтва - це саме той «ключик», який

розкриває в дітях творчий потенціал, дає реальну можливість адаптуватися їм у соціальному середовищі. Педагогічними умовами, які, на нашу думку, забезпечують ефективну організацію декоративної діяльності старших дошкільників за мотивами українських народних промислів є: 1) формування мотивації на формування декоративної діяльності на основі вивчення народних промислів; 2) реалізація методики формування декоративної діяльності на основі вивчення народних промислів; 3) організація предметно-просторового середовища для закріплення дітьми навичок декоративної діяльності, що сприяють розвитку зацікавленості народними промислами.

Ми використовували різні форми роботи з ознайомлення дошкільників з декоративно-прикладним мистецтвом і виховання інтересу до нього: бесіди, подорожі, інтегровані заняття, розгляд справжніх виробів народного мистецтва, виставки в міні-музеї виробів українського та місцевого декоративного мистецтва, виставка дитячих робіт з декоративної діяльності, перегляд відеофільмів, експериментування з різними художніми матеріалами, заучування лічилок, примовок, віршів, розповідей про свої роботи. Для розвитку творчих здібностей старших дошкільників досить ефективним виявився метод проектів (зокрема проект «Міні-музей народних промислів»). За допомогою мультимедійного обладнання та Інтернет-ресурсів ми розширювали світогляд дітей в області декоративного мистецтва, влаштовували відео-екскурсії в музей Українського побуту». Все це ефективно позначилося на результатах дослідження.

ГУМАНІСТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Симончук В. В., здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

Шадюк О.І., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології
(дошкільної та корекційної) імені проф. Поніманської Т. І.

Рівненський державний гуманітарний університет

Сучасний освітній простір вимагає інноваційного підходу до всіх сфер життєдіяльності людини. Змінами у соціокультурній сфері нашого суспільства й реформуванням освітнього простору, зумовлено першочерговість проблем забезпечення гуманізації безперервного особистісного розвитку.

Головна функція морального виховання полягає в тому, щоб виховувати у підростаючого покоління моральні цінності: свідомість, стійку моральну поведінку і моральні почуття, що відповідають сучасному способу життя, сформувати активну життєву позицію кожної людини, звичку керуватися у своїх вчинках, діях, відносинах почуттям громадського обов'язку.

Виходячи в широкий і безмежний світ, сповнений протиріч, у дитини повинні сформуватися чіткі моральні орієнтири, які і входять до системи моральних цінностей, що допоможе їй керуватися у всіх життєвих ситуаціях.

Становлення морально-ціннісної складової відіграє важливу роль у формуванні життєвої компетентності дошкільника і полягає в опануванні духовно-моральними нормами та принципами. Дитина поступово усвідомлює необхідність керуватися загальнолюдськими цінностями у власній поведінці та спілкуванні, стає здатною до гуманної поведінки у суспільстві, поводитися адекватно, доцільно і конструктивно. У результаті виявляється її здатність критично ставитись до дій оточуючих і власних, нести відповідальність за свої вчинки. Так, дослідниця Т. Поніманська, яка вказувала на важливість формування людяності у дитини дошкільного віку в процесі формування її життєвої компетентності, підкреслює значення самостійного регулювання поведінки людини на основі гуманістичних цінностей. Вона зазначає, що насправді моральною можна вважати не ту людину, яка знає, що чинить морально, а ту, яка не може діяти інакше, незважаючи на наявність винагороди за це.

Аналіз теоретичних підходів та експериментальних даних в дослідженнях різних авторів щодо становлення і розвитку моральної свідомості дошкільників, дозволяє виділити